

Sygn. akt VIII **Pa 66/21**

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 grudnia 2021 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	sędzia Magdalena Kimel
Protokolant:	Ewa Gambuś

po rozpoznaniu w dniu 17 grudnia 2021r. w Gliwicach

sprawy z powództwa W. F. (F.)

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K.

o zadośćuczynienie

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 24 lutego 2021 r. **sygn. akt** VI P 374/15

I. zmienia zaskarżony wyrok:

1. częściowo w punkcie 1 w ten sposób, że zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 17 400 zł (siedemnaście tysięcy czterysta złotych) tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 22 sierpnia 2016r.;

2. w całości w punkcie 2 w ten sposób, że zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

II. oddala apelację w pozostałym zakresie;

III. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych)

tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym;

IV. nakazuje pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 6 510 zł (sześć

tysięcy pięćset dziesięć złotych) tytułem kosztów sądowych .

(-) sędzia del. Magdalena Kimel

Sygn. akt VIII Pa 66/21

UZASADNIENIE

Powód W. F. domagał się od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K., zasądzenia kwoty 20.000 zł tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę w związku z wypadkiem przy pracy z 12 czerwca 2012r. oraz kwoty 29.000 złotych tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę w związku z wypadkiem przy pracy z 23 października 2012r.

W uzasadnieniu żądania wskazał, że był zatrudniony u pozwanej na stanowisku magazyniera. W dniu 12 czerwca 2012r. w trakcie pracy na wózku widłowym powód uległ wypadkowi przy pracy, doznając urazu lewej stopy w postaci zerwania stawu skokowego lewego. Następnie 23 października 2012r. powód uległ kolejnemu wypadkowi przy pracy. Wskazano, że 23 października 2012r. powód poruszał się po magazynie pozwanej wózkiem widłowym wzdłuż palet. Około godziny 16.00 inny pracownik pozwanej - T. S., jadąc ze znaczną prędkością, wjechał w strefę ograniczonej widoczności, nie zatrzymał się na krawędzi wysokich palet i mając ograniczoną możliwość dostrzeżenia przeszkody skręcił w prawo, nie zauważając na swej drodze wózka widłowego prowadzonego przez powoda. Tym samym wózek prowadzony przez T. S. uderzył (swoim podestem) w prawą stopę powoda powodując jej uraz. W wyniku tego zdarzenia powód doznał złamania trzonu paliczka bliższego palca I stopy bez przemieszczenia odłamków kostnych, poprzecznego złamania trzonu paliczka bliższego palca IV stopy z nieznacznym przemieszczeniem odłamków kostnych oraz poprzecznego złamania przynasady dalszej paliczka bliższego palca V z nieznacznym przemieszczeniem odłamków kostnych, co wiąże się z wystąpieniem u powoda krzywdy stanowiącej podstawę roszczenia o zadośćuczynienie. Podniósł nadto, że pozwana nie zapewniła odpowiednich warunków pracy, co spowodowało zagrożenie dla bezpieczeństwa pracy magazynierów zatrudnionych u pozwanej. Podniósł również, że Sąd Rejonowy Katowice-Zachód w Katowicach w sprawie VII P 652/13 sprostował protokół powypadkowy nr (...) i nakazał pozwanej wykreślenie zamieszczonego w punkcie 5 zapisu odnośnie stwierdzenia naruszenia przepisów BHP przez poszkodowanego, wskutek rażącego niedbalstwa poszkodowanego. Tym samym zdaniem powoda, nawet gdyby uznać częściowe jego przyczynienie się do zaistniałego wypadku, to i tak pozwana ponosi odpowiedzialność za skutki przedmiotowego wypadku.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przypisanych.

W uzasadnieniu wskazała, że uznała zdarzenia z 12 czerwca 2012r. oraz z 23 października 2012r. za wypadki przy pracy i na tę okoliczność sporządziła odpowiednio protokoły. Odnośnie wypadku przy pracy z 12 czerwca 2012r. pozwana wskazała, że powodowi przysługiwałaby możliwość dochodzenia dodatkowego odszkodowania od pracodawcy jedynie wówczas, gdyby odszkodowanie uzyskane z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nie zaspokoilo całości szkody poniesionej przez powoda. Tymczasem powód nie wykazał, że nabył prawo do jednorazowego odszkodowania w związku z wypadkiem przy pracy z 12 czerwca 2012r. Dalej pozwana podała, że podstawową przesłanką domagania się zadośćuczynienia z art. 445 k.c. jest doznanie szkody niemajątkowej (krzywdy) wynikającej z czynów niedozwolonych. Krzywdą ta musi być konsekwencją naruszenia dóbr osobistych, a pomiędzy naruszeniem dobra osobistego i wynikającą z tego faktu szkodą niemajątkową musi zaistnieć związek przyczynowy. Natomiast powód w sprawie nie wykazał zgodnie z regułą wynikającą z art. 6 k.c., zarówno faktu poniesienia szkody, jak i związku przyczynowego pomiędzy jego dolegliwościami, a działaniami lub zaniechaniami pozwanej. Dlatego zdaniem pozwanej powództwo powinno być oddalone. Ponadto pozwana wskazała, że powód w znacznym stopniu przyczynił się do powstania wypadku przy pracy i tym samym jego roszczenie jest nieuzasadnione.

Wyrokiem częściowym z 18 sierpnia 2015r. Sąd oddalił powództwo powoda o zadośćuczynienie w związku z wypadkiem przy pracy z 12 czerwca 2012r. jako przedwczesne.

Wyrokiem z 10 marca 2016r. w sprawie VIII Pa 235/15 Sąd Okręgowy w Gliwicach oddalił apelację powoda od ww. wyroku częściowego.

Następnie wyrokiem z 24 lutego 2021r. Sąd, w punkcie pierwszym oddalił powództwo powoda, natomiast w punkcie drugim orzekł o obowiązku zwrotu na rzecz pozwanej, kosztów zastępstwa procesowego, zasądzając od powoda 1.200 zł.

Powyższy wyrok Sąd Rejonowy wydał w oparciu o następujący stan faktyczny:

W pierwszej kolejności Sąd Rejonowy ustalił, że powód był zatrudniony w (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K. na stanowisku magazyniera, na podstawie umowy o pracę w niepełnym wymiarze czasu pracy. Powód wykonywał swoje obowiązki w oddziale pozwanej przy ul. (...).

Dalej Sąd I instancji ustalił, że 23 października 2012r. powód przystąpił do pracy - pobrał wózek widłowy, sprawdził, czy prawidłowo działa sygnał dźwiękowy, hamulec i manetka kierunku jazdy. Wózek był sprawny. Wózek był tak skonstruowany, że operator stał bokiem do kierunku jazdy w zależności od tego, co wykonywał. W dniu 23 października 2012r. do zadań powoda należało dostarczanie pustych nośników, na przykład palet. Około godziny 16.00 powód przejechał aleją główną w stronę miejsca składowania pustych nośników, odstawił je i wracał po kolejne. W trakcie pracy powoda inny pracownik pozwanej, T. S. wykonywał również czynności załadunkowe wózkiem jezdniowym.

Powód jadąc wózkiem jezdniowym nie zatrzymał się przy krawędzi wysoko ustawionych, ograniczających widoczność palet z towarem, lecz jechał „po skosie”, a nie swoim torem. W tym samym czasie T. S. jadąc wózkiem także nie zatrzymał się na krawędzi wysoko ustawionych palet i doszło do zderzenia wózków jezdniowych.

T. S., by uniknąć zderzenia, nacisnął hamulec awaryjny i odbił kierownicą w lewo. Pomimo tego nie udało mu się uniknąć zderzenia z wózkiem powoda. Podest wózka kierowanego przez powoda nie podniósł się, lecz wszedł pod podest wózka prowadzonego przez T. S.. Powód poczuł nagle bardzo silne uderzenie w prawą stopę. Powód został zabrany do Szpitala (...) w G., gdzie wykonano badanie RTG stopy oraz udzielono mu pomocy.

Sąd merytoryczny ustalił również, że w wyniku zdarzenia powód doznał złamania paliczka podstawnego palucha prawego, trzonku paliczka bliższego palca IV stopy z nieznacznym przemieszczeniem odłamków kostnych oraz poprzecznego złamania przynasady dalszej paliczka bliższego palca V z nieznacznym przemieszczeniem odłamków kostnych.

W związku z wypadkiem z 23 października 2012r. zespół powypadkowy sporządził protokół nr (...) dotyczący ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy.

W dalszej kolejności Sąd Rejonowy ustalił, iż u pozwanej obowiązywała Instrukcja Bezpiecznej Organizacji Transportu wózkami z napędem silnikowym (Instrukcja BHP nr (...)), zgodnie z którą pracę kierowcy wózka widłowego mógł wykonywać pracownik który m.in. ukończył kurs dla kierowców wózków, legitymuje się świadectwem stwierdzającym nabycie kwalifikacji w zawodzie kierowcy wózka oraz posiada ważne badanie lekarskie (punkt 1). Z instrukcji tej wynika również, że na oznakowanych drogach obowiązują zasady ruchu drogowego. Na nieoznakowanych skrzyżowaniach dróg, przejść i przejazdów obowiązuje zasada pierwszeństwa z prawej strony (punkt 4 instrukcji). Nadto dojeżdżając do głównych alei przejazdowych, pierwszeństwo mają osoby z prawej i lewej strony poruszających się na głównych alejach (punkt 5 instrukcji).

U pozwanej obowiązywała również Zasady Organizacji Ruchu Wózków Jezdniowych na (...) Sp. z o. o., Centrum (...) w G., zgodnie z którym w punkcie 2 wskazano, że ruch jest prawostronny, a pierwszeństwo przejazdu na skrzyżowaniach ma wózek nadjeżdżający z prawej strony. Z kolei zgodnie z punktem 6 tych zasad, przy włączaniu się do ruchu, przejeżdżaniu przez drzwi, czy strefy lub miejsca o ograniczonej widoczności należy użyć sygnału dźwiękowego.

Następnie Sąd I instancji ustalił, że zarówno powód, jak i T. S., ukończyli kurs dla kierowców wózków silnikowych w chwili wypadku legitymowali się świadectwami stwierdzającymi nabycie kwalifikacji w zawodzie kierowcy wózka oraz posiadali ważne badania lekarskie.

Sąd merytoryczny ustalił także, że prawomocnym wyrokiem z 5 listopada 2014r. w sprawie VII P 652/13 Sąd Rejonowy Katowice - Zachód w Katowicach zmienił punkt 5 protokołu powypadkowego nr (...) z 23 października 2012r. w ten sposób, że wykreślił z punktu 5 z tego protokołu następujący zapis „Stwierdzono naruszenie przepisów i zasad

BHP przez poszkodowanego, wskutek rażącego niedbalstwa poszkodowany przemieszczał się wózkami przy strefie o ograniczonej widoczności nie stosując się do zasady ominięcia w jak największej odległości tej strefy, następnie nie zatrzymał wózka przed innym wózkiem, który nadjeżdżał, wskutek czego doszło do wypadku”.

Prawomocnym wyrokiem z 24 października 2014r. w sprawie IV U 157/13 Sąd Rejonowy w Tychach zmienił decyzję ZUS z 7 maja 2013r. w ten sposób, że przyznał powodowi prawo do jednorazowego odszkodowania w kwocie odpowiadającej 1% stałego uszczerbku na zdrowiu będącego następstwem wypadku przy pracy jakiemu powód uległ w 23 października 2012r.

W dalszej kolejności Sąd Rejonowy, w oparciu o opinie biegłych z zakresu BHP W. Z., D. S., A. P. ustalił, iż powód w 40% przyczynił się do przedmiotowego wypadku, drugi operator wózka T. S. w 40% przyczynił się do przedmiotowego wypadku, a pozwana przyczyniła się do wypadku w 20%, Biegły w swej opinii wskazał, że zasady ruchu wózkami jednojezdniowymi naruszyli obaj operatorzy wózków jezdniowych, nie zachowując należytej ostrożności, dlatego ich przyczynienie się do wypadku wynosi po 40%. Natomiast odpowiedzialność pozwanej wynika z tego, że na magazynie nie była zapewniona prawidłowa organizacja pracy. Osoby z nadzoru nie koordynowały na bieżąco sposobu składowania towaru, a powinny to robić. Wobec tego nie były również przestrzegane przez pozwaną przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 26 września 1997r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny oraz art. 207 § 2 k.p.

Z kolei na podstawie opinii biegłego ortopedy R. H. Sąd ustalił, że u powoda stwierdzono stan po złamaniu paliczka podstawnego palucha prawego, paliczka podstawnego palca IV i V stopy prawej, leczonych zachowawczo, wygojonych z deformacją kostno - stawową tych kości, ograniczeniem ruchomości w stawach międzypaliczkowych, utrwalonym obrzękiem i wiarygodnym zespołem bólowym. Biegły po przeprowadzeniu badania fizykalnego i zapoznaniu się z dostępną dokumentacją medyczną stwierdził, że powód w związku z przebyciem 23 października 2012r. wypadkiem doznał opisanych powyżej obrażeń, skutkujących powstaniem stałego uszczerbku na zdrowiu, którego wysokości biegły ocenił łącznie według pozycji z tabeli 180 - na 5%. W szczególności biegły ocenił, iż sumaryczny uszczerbek powoda wynika z tego, że powód doznał złamań w obrębie palucha, palca IV oraz palca V - a więc 3 palców stopy prawej. Złamanie wygoiło się z deformacją kostno-stawową tych kości i ograniczeniem ruchomości w stawach międzypaliczkowych, a także przewlekłym utrwalonym zespołem bólowo-obrzękowym. W związku z tym biegły podał, że sumaryczny uszczerbek na zdrowiu powoda wynosi 5% - po 1% za każdy złamany palec i powstałe w nim zmiany strukturalne, 1% za konieczność przewlekłego procesu terapeutycznego oraz 1% za obecność wiarygodnego zespołu bólowego, co łącznie daje 5%.

Powyższych ustaleń Sąd Rejonowy dokonał w oparciu o dowody z: akt osobowych powoda, akt orzeczniczych ZUS w sprawie o jednorazowe odszkodowanie, dokumentacji medycznej (k. 9-10, 161-162, 298-301, 305-311, 314-334), dokumentacji powypadkowej (k. 156-160, 180-183), Instrukcji BHP (k. 184, 187-188), Instrukcji bezpiecznej organizacji transportu wózkami z napędem silnikowym (k. 185-186), Zasad organizacji ruchu wózków jezdniowych (k. 189-190), zezwolenia na kierowanie wózkiem widłowym T. S. (k. 163), zaświadczeń i dokumentacji dot. T. S. (k. 165-171), akt Sądu Rejonowego w Tychach sygn. akt IV U 157/13, akt Sądu Rejonowego Katowice-Zachód w Katowicach (...) 652/13, zeznań świadków: P. O. (k. 284-285v), T. S. (k. 344v-345), przesłuchania powoda (k. 345v-346), opinii biegłego W. Z., zasadniczej (k. 367-379) i uzupełniającej (k.410-433), D. S., zasadniczej (k. 473-478) i uzupełniającej (k. 512-520), A. P., zasadniczej (k. 554-562) i uzupełniających (k. 586-588, 620-623) oraz opinii biegłego R. H., zasadniczej (k. 695- 676) i uzupełniającej (k. 700).

Oceniając zgromadzony materiał dowodowy, Sąd Rejonowy przy ustalaniu stanu faktycznego oparł się w powyższej sprawie zarówno na opiniach biegłych: W. Z., D. S., jak również w części A. P., ale także na ustaleniach poczynionych wyrokami: Sądu Rejonowego Katowice - Zachód w Katowicach z 5 listopada 2014r. w sprawie VII P 652/13 mocą którego uchylono zawarty w punkcie 5 protokołu powypadkowego nr (...) dotyczącego wypadku z 23 października 2012r. zapis dotyczący stwierdzenia naruszenia przez powoda przepisów i zasad BHP wskutek rażącego niedbalstwa, jak również wyroku Sądu Rejonowego w Tychach z 24 października 2014r. w sprawie IV U 157/13, mocą którego zmieniono decyzję ZUS z 7 maja 2013r. w ten sposób, że przyznano powodowi prawo do

jednorazowego odszkodowania w kwocie odpowiadającej 1% stałego uszczerbku na zdrowiu będącego następstwem wypadku przy pracy jakiemu powód uległ w dniu 23 października 2012r. Zgodnie bowiem z art. 365 § 2 k.p.c. orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby. Sąd Rejonowy, po przeprowadzeniu postępowania dowodowego w sprawie, przyjął jako własne ustalenia w powyższych sprawach w zakresie w jakim mają one znaczenie dla rozpoznania i rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Na podstawie art. 235² § 1 pkt 5 k.p.c. Sąd pominął wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego do spraw BHP, jako wniosek zmierzający jedynie do przedłużenia postępowania. Sąd miał na uwadze, że wydane w sprawie opinie były wystarczające do wydania orzeczenia. Samo niezadowolenie strony z wydanej przez biegłego opinii nie stanowi podstawy do dopuszczenia dowodu z opinii kolejnego biegłego.

Wyrok wydano na posiedzeniu niejawnym, na podstawie art. 15zsz2 ustawy z 14 maja 2020r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenieniem się wirusa SARS-CoV-2.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy poczynił następujące rozważania:

W oparciu o przeprowadzone postępowanie dowodowe Sąd I instancji uznał, że roszczenia powoda o zadośćuczynienie pieniężne w związku z wypadkiem przy pracy z 23 października 2012r. nie zasługiwało na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności Sąd I instancji wskazał, iż podstawą prawną roszczenia powoda o zadośćuczynienie jest art. 444 k.c. w zw. z art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p., zgodnie z którym w razie uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia poszkodowany może domagać się przyznania od osoby ponoszącej za to odpowiedzialność odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

(...) w rozumieniu art. 445 k.c. jest osoba, która doznała uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia na skutek zdarzenia, za które odpowiedzialność ponosi inna osoba, przy czym szkoda na osobie musi być wynikiem czynu niedozwolonego w rozumieniu kodeksu cywilnego. Dodać należy, że roszczenie te mogą być podnoszone bez względu na rodzaj podstawy odpowiedzialności ex delicto (zasada winy, ryzyka, słuszości), a przesłankami odpowiedzialności warunkującymi powstanie obowiązku naprawienia szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym są: szkoda - w rozumieniu uszczerbku na dobrach osoby poszkodowanej; szkoda musi być wywołana przez zdarzenie, z którym ustawa łączy obowiązek odszkodowawczy. Pomiędzy szkodą, a zdarzeniem musi istnieć związek przyczynowy, przy czym konieczne jest łączne spełnienie tych przesłanek.

Podstawą żądania z art. 445 k.c. jest doznana krzywda niemajątkowa w postaci ujemnych przeżyć związanych z cierpieniami psychicznymi i fizycznymi pokrzywdzonego, wynikająca z doznanego uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia. Cierpienie winno mieć charakter całościowy i obejmować wszystkie cierpienia fizyczne i psychiczne. Wielkość zadośćuczynienia zależy od oceny całokształtu okoliczności, w tym rozmiaru doznanych cierpień, ich intensywności, trwałości czy nieodwracalności skutków uszkodzenia ciała, wieku poszkodowanego oraz wpływu choroby na życie osobiste i zawodowe charakteru. Sąd Najwyższy w wyroku z 14 lutego 2008r. wskazał, że w odniesieniu do zadośćuczynienia pieniężnego z art. 445 § 1 k.c. funkcja kompensacyjna musi być rozumiana szeroko, albowiem obejmuje zarówno cierpienia fizyczne, jak i sferę psychiczną poszkodowanego. Wysokość zadośćuczynienia odpowiadająca doznanej krzywdzie powinna być odczuwalna dla poszkodowanego i przynosić mu równowagę emocjonalną, naruszoną przez doznane cierpienia psychiczne (II CSK 536/07, LEX nr 461725).

Zadośćuczynienia za krzywdę może zatem domagać się poszkodowany, który doznał uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia na skutek zdarzenia, za które odpowiedzialność ponosi inna osoba będącego skutkiem czynu niedozwolonego.

Następnie Sąd Rejonowy zauważył, że w niniejszej sprawie, wprawdzie zaistnienie wypadku z 23 października 2012r. nie miało miejsca na skutek naruszenia przez powoda przepisów BHP wskutek jego rażącego niedbalstwa lub winy umyślnej, nie mniej jednak powód przyczynił do powstania tego wypadku (i to co najmniej w 40%). U pozwanej w magazynie nie była bowiem zapewniona prawidłowa organizacja pracy, a osoby nadzoru nie koordynowały na bieżąco

sposobu składowania towaru (co powinny robić). Tym samym naruszono przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 26 września 1997r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny oraz art. 207 § 2 k.p..

Sąd Rejonowy wskazując na treść art. 362 k.c. w zw. z art. 300 k.p., zauważył, że jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron. Dla prawidłowego zastosowania art. 362 k.c. niezbędne jest zatem w pierwszym rzędzie ustalenie rozmiaru zaistniałej szkody (krzywdy) i wysokości należnego odszkodowania (zadośćuczynienia), a następnie rozważenie wszystkich okoliczności przemawiających za jego obniżeniem (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 15 lutego 2018r., I ACa 825/17, LEX nr 2478511).

Równocześnie Sąd Rejonowy zauważył, że z akt sprawy wynika, iż prawomocnym wyrokiem z 24 października 2014r. w sprawie IV U 157/13 Sąd Rejonowy w Tychach zmienił decyzję ZUS z 7 maja 2013r. w ten sposób, że przyznał powodowi prawo do jednorazowego odszkodowania w kwocie odpowiadającej 1% stałego uszczerbku na zdrowiu będącego następstwem wypadku przy pracy jakiemu powód uległ 23 października 2012r. Ewentualna odpowiedzialność pozwanej za krzywdę powoda zdaniem Sądu mogłaby być rozpoznawana w granicach przyznanego uszczerbku na zdrowiu w postępowaniu administracyjnym, a zatem odnośnie 1% uszczerbku. W uzasadnieniu wyroku częściowego z 18 sierpnia 2015r. wskazano już, że odpowiedzialność cywilnoprawna pracodawcy ma charakter uzupełniający. Roszczenia o świadczenia uzupełniające wywodzone z art. 445 k.c. mogą być dochodzone przez pracownika wówczas, gdy limitowane świadczenia przyznane mu na podstawie przepisów ustawy wypadkowej nie pokrywają całości kosztów wynikłych z uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia. Żądania zgłoszone bezpośrednio do pracodawcy jako przedczesne podlegają oddaleniu, co nie powoduje skutków prawomocnego orzeczenia w tym zakresie. Tymczasem strona powodowa nie wykazała, że wystąpiła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o przyznanie prawa do jednorazowego odszkodowania za dalszy uszczerbek na zdrowiu powoda (ponad przyznany 1%) w związku z pogorszeniem stanu zdrowia powoda na skutek wypadku przy pracy z 23 października 2012r.

W ocenie Sądu I instancji powództwo należało oddalić. Powód przyczynił się bowiem w znaczny stopniu do zaistnienia wypadku przy pracy z 23 października 2012r., gdyż nie zachował należytej ostrożności przy przejeżdżaniu w miejscu o ograniczonej widoczności, lekceważył zagrożenia oraz nie stosował się do ruchu prawostronnego. Co więcej, doznana krzywda w związku ze stwierdzonym uszczerbkiem na zdrowiu za 1% jest niższa, niż potencjalna wysokość zadośćuczynienia. Także przyznanie na rzecz powoda od pozwanej zadośćuczynienia w związku z wypadkiem przy pracy z 23 października 2012r. byłoby niezgodne z zasadami współżycia społecznego zwłaszcza, że w toku procesu obie strony nie kwestionowały treści Protokołu powypadkowego Nr (...) w zakresie pkt 5, tj. braku przyczyn zarówno technicznych jak i organizacyjnych leżących po stronie pracodawcy.

W dalszej kolejności Sąd Rejonowy uzasadnił orzeczenie o kosztach procesu.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód, zaskarżając wyrok w całości.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1. Obrazę prawa materialnego, tj. art. 445 § 1 k.c. - przez błędną jego wykładnię i oddalenie powództwa w zakresie roszczenia o zadośćuczynienie, mimo iż w sprawie wystąpiły wszystkie przesłanki ku zasądzeniu zadośćuczynienia na rzecz powoda, tj. powód doznał uszczerbku na zdrowiu w wyniku wypadku przy pracy (w opinii biegłego lekarza sądowego sumaryczny trwały uszczerbek na zdrowiu poszkodowanego powoda został określony na 5%), za który winę ponosi pracodawca,
2. błędne przyjęcie, iż odpowiedzialność pozwanej za krzywdę powoda mogła być rozpoznawana tylko w granicach przyznanego uszczerbku na zdrowiu w postępowaniu administracyjnym, w kwocie odpowiadającej 1% stałego uszczerbku na zdrowiu będącego następstwem wypadku z 23 października 2012r., choć przepisy prawa wyraźnie wskazują na możliwość dochodzenia od pracodawcy roszczeń uzupełniających w zakresie zadośćuczynienia na drodze cywilnej,

3. obrazę prawa procesowego, tj. art. 366 k.p.c. w związku z art. 365 § 1 k.p.c. - poprzez błędne przyjęcie, że powód przyczynił się do powstania wypadku z 23 października 2012r. w co najmniej 40%, wbrew prawomocnemu wyrokowi Sądu Rejonowego Katowice -Zachód z 5 listopada 2014r. (sygn. akt VII P 652/13) na mocy którego doszło do sprostowania protokołu wypadku przy pracy przez wykreślenie z niego punktu: stwierdzono naruszenie przepisów i zasad BHP przez poszkodowanego, wskutek rażącego niedbalstwa poszkodowany przemieszczał się wózkiem przy strefie ograniczonej widoczności nie stosując się do zasady omińnięcia w jak największej odległości od tej strefy, następnie nie zatrzymał wózka przed innym wózkiem, który nadjeżdżał, wskutek czego doszło do wypadku", co świadczy o braku jakiejkolwiek winy powoda w zaistniałym wypadku, a zatem w konsekwencji o braku jego przyczynienia, czym Sąd Rejonowy rozpatrujący sprawę był związany.

Wskazując na powyższe zarzuty powód wniósł o:

- zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda z tytułu zadośćuczynienia za doznaną krzywdę kwoty 29.000 zł, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 13 stycznia 2015r.,
- zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania za obie instancje,
- rozpatrzenie sprawy na rozprawie.

W uzasadnieniu apelacji powód kwestionował przyjęty przez Sąd stopień przyczynienia się przez powoda do zaistnienia następstw spornego wypadku przy pracy. w tym zakresie powód powołał się na rozstrzygnięcie podjęte przez Sąd Rejonowy Katowice – Zachód, który w wyroku z 5 listopada 2014r. sygn. akt VII P 652/13 pośrednio nie uznał przyczynienie się do powstania tego zdarzenia przez powoda.

W dalszej kolejności apelujący z rozmiarem ustalonej przez Sąd merytoryczny krzywdy, jakiej powód doznał w następstwie przedmiotowego wypadku przy pracy. W szczególności, że krzywda ta jest mniejszych rozmiarów, niż przyznane powodowi jednorazowe odszkodowanie w wysokości odpowiadającej 1% uszczerbku na zdrowiu. Podniósł też, że zadośćuczynienie jakiego się domaga, stanowi świadczenie uzupełniające, natomiast przyznane mu odszkodowanie w wysokości odpowiadającej 1% uszczerbku na zdrowiu nie pokrywa całości kosztów wynikłych z doznany urazem.

W odpowiedzi na apelację pozwana wniosła o jej oddalenie oraz o zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów postępowania za drugą instancję. W uzasadnieniu wskazała, iż zarzuty apelacji są bezpodstawne i ostatecznie podtrzymała swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie. Podzieliła również w pełni argumentację Sądu Rejonowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda okazała się częściowo uzasadniona.

Sąd I Instancji przeprowadził bardzo obszerne postępowanie dowodowe lecz z zebranego w sprawie materiału dowodowego wyciągnął niewłaściwe wnioski i w nieprawidłowy sposób dokonał wykładni przepisów prawa materialnego w tym art. 445 k.c.

Przechodząc do omówienia poszczególnych zarzutów apelacji, w pierwszej kolejności wskazać należy, powód dochodząc roszczenia o zadośćuczynienie wykazał wszystkie przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego tj: ciążącą na pozwanym odpowiedzialność z tytułu czynu niedozwolonego, doznaną krzywdę, związek przyczynowy między zdarzeniem powodującym rozstrój zdrowia, a powstaniem szkody.

Bezopornie w rozpoznawanej sprawie wypadek przy pracy miał miejsce.

Powód otrzymał jednorazowe odszkodowanie za wypadek za 1 % uszczerbku na zdrowiu.

Strona pozwana odpowiada na podstawie art. 435 k.c. czyli na zasadzie ryzyka. Przedmiotem działalności pozwanej jest magazynowanie, przechowywanie towarów. Magazynowanie towarów to proces w decydującej mierze opierający się na wykorzystaniu specjalistycznych urządzeń służących do podnoszenia, transportu towarów, takich jak wózki widłowe elektryczne, wózki wysokiego składowania, wózki do kompletacji, wózki ciągnikowe, dźwignice, żurawie. Urządzenia te są napędzane przy użyciu silników elektrycznych, spalinowych. Do funkcjonowania pozwanej konieczne jest zatem wykorzystanie urządzeń napędzanych za pomocą sił przyrody stwarzających duże ryzyko. Niezależnie od powyższego, nawet jeśli przyjąć, że odpowiedzialność strony pozwanej kształtuje się na podstawie art. 415 k.c, to zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwala na przypisanie stronie pozwanej winy za wypadek przy pracy, któremu uległ powód, o czym w dalszej części uzasadnienia.

Odpowiedzialność na zasadzie ryzyka z art. 435 k.c. oparta jest na założeniu, że samo funkcjonowanie zakładu wprawianego za pomocą sił przyrody stwarza niebezpieczeństwo wyrządzenia szkody niezależnie od działania lub zaniechania podmiotu prowadzącego taki zakład. Dla przypisania odpowiedzialności podmiotowi, którego odpowiedzialność konstruowana jest na zasadzie ryzyka, zbędne jest rozważanie, czy można mu przypisać zawinienie lub bezprawne zaniechania, a zatem odpowiedzialności tej nie wyłącza przeprowadzenie dowodu braku jego winy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 2001 r. UKN 424/00 OSN 2003 nr 6 poz. 155).

Odpowiedzialność odszkodowawcza w przypadku zaistnienia przesłanek z art. 435 k.c. może zostać wyłączona jedynie przez wykazanie wystąpienia jednej z trzech przesłanek egzoneracyjnych tj. iż szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznej winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą przedsiębiorstwo nie ponosi odpowiedzialności.

Do przesłanek odpowiedzialności deliktowej zaliczyć należy:

- powstanie szkody na osobie, która musi być wyrządzona przez ruch przedsiębiorstwa lub zakładu, a która będzie miała miejsce zarówno wtedy, gdy szkoda jest bezpośrednim skutkiem użycia siły przyrody i pozostaje w adekwatnym związku przyczynowym z niebezpieczeństwem wynikającym z zastosowania tych sił, jak i wtedy, gdy pozostaje w związku z samym tylko ruchem przedsiębiorstwa lub zakładu, jako całości oraz
- zaistnienie zdarzenia, z którym ustawa łączy obowiązek odszkodowawczy.
- pomiędzy tymi zdarzeniami, a powstałą szkodą musi istnieć adekwatny związek przyczynowy

W rozpoznawanej sprawie powód wykonując pracę u pozwanej doznał uszczerbku na zdrowiu, pomiędzy doznany na skutek wypadku uszczerbkiem a warunkami pracy istniał adekwatny związek przyczynowy.

Strona pozwana nie wykazała aby szkoda powstała z winy osoby trzeciej, za którą pozwana nie ponosi odpowiedzialności. Podobnie należy odnieść się do powstania szkody wskutek siły wyższej. Kwestie te nie były w ogóle podnoszone.

Istota sporu sprowadzała się do ustalenia czy powód przyczynił się do wypadku a jeśli tak to w jakim zakresie.

Pozwany pracodawca w protokole powypadkowym wskazał, że stwierdzono naruszenie przepisów i zasad BHP przez poszkodowanego, wskutek rażącego niedbalstwa poszkodowany przemieszczał się wózkiem przy strefie o ograniczonej widoczności, nie stosując się do zasad ominięcia w jak największej odległości tej strefy, następnie nie zatrzymał wózka, przed innym wózkiem, który nadjeżdżał wskutek czego doszło do wypadku.

Możliwe zatem było ustalenie, że do zdarzenia doszło w wyniku lekkomyślności powoda czy niedbalstwa które nie jest rażące. Zresztą w postępowaniu przed Sądem Rejonowym Katowice Zachód w Katowicach, które toczyło się w przedmiocie sprostowania protokołu powypadkowego, w uzasadnieniu orzeczenia Sąd wskazał, że zapis powyższy umieszczony został w rubryce opatrzonej nagłówkiem : wyłączną przyczyną wypadku było naruszenie przez poszkodowanego pracownika następujących przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia, spowodowane przez

niego umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa. Czyli umieszczenie zapisów protokołu powinno się znaleźć w tej części tylko wtedy gdy zachowanie poszkodowanego pracownika było wyłączną przyczyną wypadku.

W postępowaniu przed Sądem Rejonowym Katowice Zachód, biegły z zakresu bhp w opinii wskazał, że powód przyczynił się do wypadku gdyż:

- nie zachował należytej ostrożności przy przejeżdżaniu w miejscu o ograniczonej widoczności,
- lekceważył zagrożenia w przypadku stwierdzenia awarii wózka należało wózek odstawić do serwisu i zgłosić to przełożonemu.
- nie stosował się do ruchu prawostronnego.

Do wypadku przyczynił się także drugi pracownik pozwanej oraz sama pozwana.

W rozpoznawanej sprawie, badany był natomiast stopień przyczynienia się powoda do wypadku, co było uprawnione, wbrew zarzutom apelacji, niezależnie od rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego Katowice- Zachód w Katowicach. W postępowaniu przed Sądem I instancji sporządzone zostały opinie przez 3 biegłych z zakresu BHP wraz z opiniami uzupełniającymi.

Ostatecznie Sąd I instancji oparł się na opinii biegłego A. P. ustalając, że powód przyczynił się do wypadku w 40 % , a w 20 % odpowiedzialność za wypadek ponosi pozwana.

W tym miejscu należy wskazać, że nawet jeśli odpowiedzialność strony pozwanej kształtowałaby się na zasadzie art. 415, to pozwanej można przypisać winę za wypadek któremu uległ powód. W świetle odpowiedzialności odszkodowawczej w reżimie deliktowym, jako zawinione mogą być kwalifikowane wyłącznie zachowania bezprawne. "Bezprawność" jako przedmiotowa cecha czynu sprawcy, tradycyjnie ujmowana jest jako sprzeczność z obowiązującym porządkiem prawnym. Jak wynika z opinii biegłego do wypadku doszło m.inn z uwagi na brak prawidłowej organizacji pracy w magazynie osób nadzoru za których pozwana ponosi odpowiedzialność i naruszenia przepisów z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, w tym art. 207 § 2 k.p. Pracownicy dozoru nie monitorowali procesu transportowego w celu ograniczenia ryzyka zawodowego związanego z transportem towarów. Pracodawca zaniechał działań mających na celu ograniczenie prędkości poruszania się wózków jezdniowych, poprzez zainstalowania ograniczników prędkości. W tym też kontekście zachowanie pozwanej należało ocenić jako bezprawne. Zapewnienie pracownikom bezpiecznych i higienicznych warunków pracy jest wartością powszechną. Wynika ona zarówno z postanowień prawa międzynarodowego, jak i Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (art. 66 ust. 1). Odzwierciedleniem powyższego uprawnienia jest powinność nałożona na pracodawców zapewnienia pracownikom bezpiecznych i higienicznych warunków pracy (art. 15 k.p. i art. 94 pkt 4 k.p). Pozwana ponosi winę za skutki wypadku powoda. W wyniku wypadku powód doznał szkody, między zdarzeniem powodującym rozstrój zdrowia, a powstaniem szkody istnieje związek przyczynowy.

Opinia biegłego z zakresu BHP A. P., w oparciu o którą poczyniono ustalenia w zakresie przyczynienia powoda i strony pozwanej jest wyczerpująca, prawidłowa i przekonująco uzasadniona. Biegły w sposób szczegółowy umotywował wnioski opinii i odparł zarzuty stron w opiniach uzupełniających. Sąd Okręgowy nie podzielił w tym zakresie zarzutów apelacji podnoszonych przez powoda.

Mając na uwadze powyższe, pozwana ponosi odpowiedzialność za wypadek przy pracy, któremu uległ powód, niezależnie od tego czy jej odpowiedzialność kształtować się będzie na zasadzie ryzyka czy winy, a powód przyczynił się do wypadku.

Przechodząc do dalszej oceny rozstrzygnięcia i zarzutów podnoszonych przez powoda, wskazać należy, że trafny natomiast okazał się zarzut błędnego przyjęcia przez Sąd I instancji, że ewentualna odpowiedzialność strony pozwanej

za krzywdę powoda może być rozpoznana w granicach przyznanego uszczerbku w postępowaniu administracyjnym, a zatem odnośnie 1 %.

Podkreślić w tym miejscu należy, że roszczenie o zadośćuczynienie skierowane do pracodawcy ma charakter uzupełniający, co przecież nie oznacza że odpowiedzialność pracodawcy jest ograniczona limitem dotyczącym procentowego uszczerbku na zdrowiu ustalonym w postępowaniu o jednorazowe odszkodowanie. Wypłacone przez organ rentowy jednorazowe odszkodowanie obejmuje szkody materialne jakich powód doznał w związku z wypadkiem. Powód w niniejszym postępowaniu dochodził zadośćuczynienia za krzywdę, która ma na celu zrekompensowanie cierpienia o charakterze psychicznym i fizycznym jakich powód doznał w wyniku wypadku. Procentowo określony uszczerbek na zdrowiu służy tylko jako pomocniczy środek ustalania rozmiaru odpowiedniego zadośćuczynienia. W prawie ubezpieczeń społecznych wysokość należnego jednorazowego odszkodowania jest zryczałtowana a w prawie cywilnym wysokość zadośćuczynienia jest zindywidualizowana.

Wbrew temu, co twierdzi z kolei strona pozwana, Sąd miał obowiązek ustalić we własnym zakresie, niezależnie od ustaleń w sprawie o jednorazowe odszkodowanie, rozmiar krzywdy powoda.

Zgodnie z regulacją art. 444 k.c. i art. 445 § 1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, całkowitej lub częściowej utraty zdolności do pracy zarobkowej Sąd może przyznać pokrzywdzonemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Pojęcie krzywdy, o którym mowa w tym przepisie obejmuje zarówno cierpienie fizyczne, a więc ból i inne dolegliwości, jak i cierpienia psychiczne, czyli negatywne uczucia przeżywane w związku z cierpieniami fizycznymi lub następstwami uszkodzenia ciała, bądź rozstroju zdrowia, które w niniejszej sprawie miały związek z przebyłym wypadkiem przy pracy. Celem zadośćuczynienia jest przede wszystkim złagodzenie tych cierpień.

Zasadą przy ustalaniu wysokości należnego zadośćuczynienia jest zasada indywidualizacji okoliczności określających rozmiar krzywdy w odniesieniu do konkretnego poszkodowanego. (Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2012r. IV CSK 221/11).

W opinii sądowej biegły ortopeda R. H. stwierdził u powoda stan po złamaniu paliczka podstawnego palucha prawego, paliczka podstawnego palca IV i V stopy prawej. Stan wygojony z deformacją kostno – stawową tych kości, ograniczeniem ruchomości w stawach międzypaliczkowych, utrwalonym obrzękiem i wiarogodnym zespołem bólowym. Biegły ocenił stały procentowy uszczerbek na zdrowiu powoda na 5 %

Wskazał również, że dolegliwości odczuwane przez powoda w okresie pourazowym były znaczne i mogły sięgać 6-7 punktów w 10 punktowej skali VAS i w znaczącym stopniu uciążliwości utrzymywać się z tendencją stopniowo malejąca przez 3 miesiące. Obecnie dolegliwości mają charakter przewlekły 1-2 w skali Vas – po 7 latach od zdarzenia. Dolegliwości mogą się nasilać podczas zwiększonego wysiłku fizycznego i w związku ze zmianami ciśnienia atmosferycznego. Z opinii wynika również, że wszystkie dysfunkcje, deformacje i dolegliwości są wyłącznym następstwem zdarzenia z dnia 23.10.2012 r.

Sąd Okręgowy ustalając wysokość zadośćuczynienia miał na względzie okoliczność, iż skutki wypadku utrzymywały się utrzymują nadal. Przez okres pierwszych trzech miesięcy były intensywnie odczuwane przez powoda. Deficyty stwierdzone u powoda, powodują dyskomfort. Powód jest osobą młodą, przed wypadkiem był aktywny fizycznie. Następstwa urazu mają charakter przewlekły. Ustalając wysokość zadośćuczynienia Sąd Okręgowy miał na względzie ustalony charakter doznanych obrażeń, trwałość następstw, okres rekonwalescencji, doznane cierpienia fizyczne i psychiczne oraz rokowania na przyszłość oraz wiek powoda. Powód od 9 lat zmagają się z następstwami wypadku przy pracy. Biegły wskazał, że nie można oczekiwać poprawy stanu zdrowia powoda.

Zadośćuczynienie z art. 445 § 1 k.c. - co do zasady - przyznawane jest poszkodowanemu jednorazowo. Musi więc uwzględniać zarówno tę krzywdę, której powód już doznał, tę - którą odczuwa obecnie oraz tę, którą będzie znosił do końca życia. Ugruntowany jest pogląd, że zadośćuczynienie powinno mieć przede wszystkim charakter kompensacyjny, wobec czego jego wysokość musi przedstawiać ekonomicznie odczuwalną wartość. Istotne jest przy

tym, że zdrowie jest dobrem szczególnie cennym i przyjmowanie stosunkowo umiarkowanych kwot zadośćuczynienia w przypadkach ciężkich uszkodzeń ciała prowadzi do deprecjacji tego dobra (wyrok Sądu Najwyższego z 21 września 2005 r., V CK 150/2005, LexPolonica nr 387399). Jak zauważył Sąd Najwyższy w wyrodku z dnia 14 stycznia 2011r. wysokość zadośćuczynienia musi być rozważana indywidualnie i przedstawiać dla poszkodowanego odczuwalną wartość ekonomiczną, adekwatną do warunków gospodarki rynkowej (I PK 145/10, (...) nr 9/11). W związku, z tym przyznanie powodowi żądanej kwoty zadośćuczynienia zrekompensuje mu krzywdy, jakich doznał w związku z wypadkiem.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy uznał apelację powoda za częściowo uzasadnioną i na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok i na mocy art. 445 §1 k.c. w związku z art. 435 k.c. w związku z art. 300 k.p. zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 17.400 zł tytułem zadośćuczynienia (z uwzględnieniem 40 % przyczynienia się powoda do wypadku) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 22 sierpnia 2016 roku, a w pozostałym zakresie oddalił apelację na podstawie art. 385 k.p.c.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 kc.

Zobowiązanie do zapłaty zadośćuczynienia pieniężnego z art. 445 § 1 k.c. ma charakter bezterminowy, stąd też o przekształceniu go w zobowiązanie terminowe decyduje wierzyciel przez wezwanie dłużnika do jego wykonania. Zgodnie z ogólną regułą wyrażoną w art. 455 k.c. dłużnik ma spełnić świadczenie niezwłocznie po wezwaniu go przez wierzyciela. Powód rozszerzył żądanie o odsetki dopiero w toku procesu w dniu 21 sierpnia 2019 r. (k 668) domagając się odsetek ustawowych za opóźnienie od daty wniesienia pozwu. Pozwana podniosła zarzut przedawnienia roszczenia, który Sąd uznał za uzasadniony i zasądził odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia 22 sierpnia 2016 roku (licząc 3 lata wstecz od daty rozszerzenia żądania).

Na mocy przepisu art. 386 § 1 k.p.c. zmieniono też rozstrzygnięcie o kosztach zastępstwa procesowego.

Pozwana przegrała proces w 60 % i Sąd w tym zakresie obciążył pozwaną obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie przed Sądem pierwszej instancji- art. 100 k.p.c, Wysokość kosztów zastępstwa procesowego ustalona została w oparciu o § 6 punkt 5 e zw z § 12 ust 1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U z 2013 r. poz 461 ze zm-) obowiązującego w dacie wniesienia pozwu. $2.400 : 2 = 1.200 \times 60 \% = 720$. $720 - 480 (1.200 \times 40 \%) = 240$ zł.

O kosztach zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym orzeczono na mocy art. 100 k.p.c, Wysokość kosztów ustalona została w oparciu o § 2 punkt 5 w zw z § 9 ust 1 punkt 5 w zw z § 10 ust 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U z 2017 r. poz 1797).

O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 100 k.p. w zw z art. 113 ust. 1 w zw z art. 13 ust 1 pkt 6 ustawy z dnia 28 lipca 2015r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j.: Dz.U. z 2018r., poz. 300). Na koszty procesu złożyły się opłata sądowa od pozwu w kwocie 870 zł ($1.450 \text{ zł} \times 60 \%$) i wydatki na poczet opinii biegłego, które w łącznej kwocie wyniosły $9.420,36 \text{ zł} \times 60 \% = 5.652,21 \text{ zł}$.

sędzia (del) Magdalena Kimel